

HENKILÖKUNNAN TOIMINTAOHJELIITE

VALTAKUNNALLINEN VALMENNUS- JA LIIKUNTAKESKUS OY
PAJULAHDENTIE 167
15560 NASTOLA

SISÄLLYSLUETTELO

YHTEYSTIEDOT PELASTUSVIRANOMAISIIN	3
1 HÄTÄILMOITUS	4
2 TAPATURMA TAI SAIRAUSKOHTAUS	5
3 TOIMINTA TULIPALON SATTUESSA	6
4 TOIMINTAOHJE KAASUVAARASSA.....	7
5 TOIMINTAOHJE SISÄISESSÄ KAASUVAARASSA	8
6 POLTTOÖLJYVUOTO	9
7 TOIMINTA YMPÄRISTÖONNETTOMUUDEN UHATESSA.....	10
8 TOIMINTAOHJE SÄHKÖKATKON SATTUESSA	11
9 TOIMINTAOHJE SÄHKÖISKUN SATTUESSA	12
10 SÄTEILYVAARA	13
11 POMMIUHKAUS.....	14
12 TOIMINTAOHJE UHKAAVAN HENKILÖN KOHTAAMIS -TILANTEESSA.....	16
13 TOIMINTAOHJE VARKAUS - TAI RYÖSTÖTAPAUKSESSA.....	17
14 YLEINEN HÄLYTYSMERKKI.....	18
15 KÄSISAMMUTIMEN KÄYTTÖOHJE	19
16 SAMMUTUSPEITTEEN KÄYTTÖ.....	20
17 YLEISOHJEITA ALKUSAMMUTUKSEEN	21
18 LIIKUNTAKESKUS PAJULAHDEN TURVALLISUUSORGANISAATIOKAAVIO.....	22

YHTEYSTIEDOT PELASTUSVIRANOMAIISIIN

Yleinen hätänumero 112

Poliisi 10022

Myrkytystietokeskus (09) 471 977 tai (09) 47 11 (24h)

Nastolan terveyskeskus puhelin 88 51 600 (8-22)

muuna aikana

Päijät-Hämeen Keskussairaala päivystyspoliklinikka puhelin 819 11

**Päijät-Hämeen Pelastuslaitos Nastolan toimipaikka
puhelin 877 3154**

**Palotarkastaja Petteri Haverinen puhelin 0440 773 156
sähköposti petteri.haverinen@phpela.fi**

1 HÄTÄILMOITUS

Onnettomuustapauksissa tehdään ilmoitus aluehälytyskeskukseen. Aluehälytyskeskuksen yleinen hätänumero on **112**. Kiinteistöissä on hätäpuhelimia, joiden yhteydessä on ohjeet hätäilmoituksesta ja tieto siitä missä rakennuksessa puhelin sijaitsee. Hätäilmoituksen voi tehdä myös paloilmoituspainikkeesta. Tarvittaessa onnettomuudesta ilmoitetaan suojeluorganisaatiolle. Aluehälytyskeskukseen tehdään palo-, pelastus- sekä sairaankuljetushälytys apua tarvittaessa. Poliisin hälytysnumero on **10022**.

HÄTÄILMOITUS

112 ambulanssi, palokunta
10022 poliisi

Mitä on tapahtunut?

Onnettomuus?
Sairaskohtaus?
Onko ihmisiä vaarassa?

Missä?

Liikuntakeskus Pajulahti
Pajulahdentie 167(jäähalli pajulahdentie 138)
Rakennus, seinäpuhelimissa tieto

Älä sulje puhelinta
ennen kuin saat luvan.

Noudata

saamiasi ohjeita.

2 TAPATURMA TAI SAIRAUSKOHTAUS

TAPATURMA TAI SAIRASKOHTAUS

Selvitä, mitä on tapahtunut:

Sairaskohtaus

Tapaturma

Onko potilas hereillä?

Puhuttele, ravista varovasti

Hengittäkö, toimiiko sydän?

Avaa kiristävät vaatteet

Tyrehdytä mahdollinen verenvuoto

Käännä päätä taaksepäin, että hengitystiet avautuvat

Tunnustele syke kaulavaltimolta

Hälytä apua numerosta 112

Myrkytystietokeskus HUS (09) 471 977

Elvytä

Jos ei hengitä, puhalla 2 kertaa, tarkista syke

Jos syke ei tunnu, painele 15 kertaa

Jatka, kunnes elintoiminnat käynnistyvät tai ammattiauttajat saapuvat.

Opasta

Ammattiauttajat nopeasti potilaan luo

Kerro

Ammattiauttajille mitä on tapahtunut ja mitä on tehty

3 TOIMINTA TULIPALON SATTUESSA

Tulipalotilanteessa ensimmäiset minuutit ovat tärkeimmät. Alkusammutuskaluston käytön osaaminen ja nopea toiminta viivyyttää tulipalon kehittymistä pelastusyksiköiden saapumiseen asti. Aluehälytyskeskuksen yleinen hätänumero on **112**. Tarvittaessa onnettomuudesta ilmoitetaan suojelujohdolle. **Tärkeintä tulipalotilanteessa on ihmishenkien pelastuminen.**

TULIPALON SATTUESSA

Pelasta

Vaarassa olevat, varoita muita

Hälytä palokunta

Numerosta **112**

Hälytyspainikkeesta

Hälytä paikalle päivystäjä, numero kaikissa on kaikissa sisäpuhelimissa

Sammuta

Lähimmillä alkusammuttimilla

Rajoita paloa

Sulje ovet

Sulje ikkunat ja ilmastointi

Vie pois herkästi syttyvät nesteet ja kaasupullot

Pysäytä työprosessit

Opasta

Pelastusyksiköt paikalle

4 TOIMINTAOHJE KAASUVAARASSA

Onnettomuustilanteessa vaaralliset aineet voivat syttyä, räjähtää ja kehittää myrkyllisiä kaasuja, jotka ovat yleensä kaasuina ilmaa raskaampia. Tulipaloissa saattaa syntyä myös vaarallisia kaasuja, joiden väri on yleensä kellertävä. Pelastusviranomaiset antavat suojautumisohjeita radiossa sekä paikallisesti kaiuttimilla. Yleinen vaaramerkki voi tarkoittaa myös kaasuvaaraa.

TOIMI NÄIN KAASUVAARATILANTEESSA

Ulkona

- Tarkasta tuulen suunta. Poistu kaasun alta sivutuuleen. Pyri sisälle.
- Jos et pääse sisälle, pyri korkeampaan maastokohtaan, vältä alavia paikkoja.
- Vältä hengästyminen liikkumalla rauhallisesti.
- Suojaa hengitystä esim. kostealla kankaalla.
- Autossa ollessasi sulje ilmanvaihto, aja sivutuuleen, kuuntele radiota.

Sisällä

- Pysäytä koneellinen ilmanvaihto. Sulje ja tiivistä ovet, ikkunat ja venttiilit.
- Kuuntele ohjeita radiosta.
- Vältä puhelimen käyttöä.
- Hengitä kostean vaateen läpi, jos kaasun haju tuntuu. Pyri rakennuksen yläkerrokseen, vältä kellariin menoa.

5 TOIMINTAOHJE SISÄISESSÄ KAASUVAARASSA

TOIMI NÄIN SISÄISESSÄ KAASUVAARATILANTEESSA

Jos sisällä tuntuu neste- tai asetyleenikaasun hajua

- Varo liekkiä tai kipinää, joka voi sytyttää kaasun räjähdysmäisesti.
- Poistu tiloista heti ja käske myös muita poistumaan tiloista heti.
- Suorita hätäilmoitus numeroon **112**.
- Ohjaa pelastusviranomaiset kohteeseen.
- Pelastusviranomainen mittaa kaasupitoisuuden ja tuulettaa tilat.
- Happikaasu on myös vaarallinen, edistää voimakkaasti palamista.

Maakaasu, hätätilanteen toimintaohje

- Jos tunnet pistävää kaasun hajua, sulje maakaasun pääsulkuventtiili.
- Älä käytä valokatkaisijaa tai sytytä tulta.
- Huolehdi tilojen tuuleuksesta.
- Tarkista, ettei rakennukseen jää ihmisiä.
- Ilmoita hätätilanteesta yleiseen hätänumeroon **112**.

6 POLTTOÖLJYVUOTO

Polttoöljy ärsyttää lievästi silmiä ja sen epäillään aiheuttavan ihosyöpää. Öljysumun hengittäminen saattaa aiheuttaa hengenvaarallisen keuhkotulehduksen. Toistuva altistus saattaa aiheuttaa ihon kuivumista ja halkeilua.

POLTTOÖLJYVUOTO

- Käytä henkilösuojaimia
- Yritä pysäyttää päästö / vuoto
- Hälytä apua 112
- Estä aineen pääsy viemäriin
- Eristä sytytyslähteistä
- Evakuoï ja eristä alue

Ensiapuohjeet

- **Pelasta uhri raittiiseen ilmaan**
- Elvytä mikäli hengitys on pysähtynyt

- Roiskeet silmiin -> huuhtelee runsaalla vedellä
- Nieleminen -> huuhtelee suu vedellä. Älä oksennuta
- Toimita uhri lääkärin hoitoon, mikäli ärsytysoireita ilmenee
- Pidä uhri lämpimänä ja levossa

Tulipalo

- Säiliö saattaa revetä palon vaikutuksesta
- Jäähdytä säiliötä vedellä suojatusta paikasta

7 TOIMINTA YMPÄRISTÖONNETTOMUUDEN UHATESSA

TOIMI NÄIN ÖLJYVUOTOVAARASSA

(Dieselöljy – tai bensiinivuoto)

- Käytä henkilösuojaimia
- Pyri katkaisemaan vuoto
- **Estä aineen pääsy luontoon sekä viemäriin!**
- Aloita välittömästi nestemäisen aineen sekä saastuneen maan talteenotto. Pienet määrät voidaan imeyttää öljynimetyksaineisiin. **Huom. Ainetta kannattaa ottaa talteen mahdollisimman paljon nestemäisenä. Käytetty imeytysaine sekä saastunut maaperä ovat ongelmajätettä!**
- Ilmoita vuodosta viranomaisille numeroon **112**

8 TOIMINTAOHJE SÄHKÖKATKON SATTUESSA

Sähkökatko ei normaalioloissa kestä tunteja kauemmin. Tyypillinen sähkökatko on minuuttien luokkaa, koska virtaa pyritään syöttämään kiertoteitse vikakohtaan ohi. Tilanne aiheuttaa suurimmat ongelmat tietojärjestelmille. Ilmastointi pysähtyy. Valaistusongelmat tulevat korostetusti esille tiloissa, joissa ei ole ikkunaa. Jos, sähkökatko kestää kauan koko toiminta voidaan joutua keskeyttämään. Kiinteistössä on merkki- ja turvavalaistus, joka toimii akkuvarmennuksella vähintään 30 minuuttia. **Ladattavia käsivalaisimia olisi hyvä asentaa eripuolille kiinteistöä.**

TOIMI NÄIN SÄHKÖKATKON SATTUESSA

- Pysy rauhallisena, varavalaistus jää palamaan.
- Älä raavi tulitikkuja (palovaara), sytytä taskulamppu, jonka paikka on tiedossasi.
- Jos jäät hissiin, paina hälytysnappia ja odota rauhallisesti, hissien huoltohenkilöstö auttaa pois hissistä.
- Kytke virta sellaisista laitteista, jotka voivat vahingoittua virran uudelleen kytkeytyessä.
- Jos sähkökatko jatkuu, suojeluhenkilöstö antaa lisäohjeita.

9 TOIMINTAOHJE SÄHKÖISKUN SATTUESSA

SÄHKÖISKUN ENSIAPUTOIMET

- Irrota uhri jännitteestä, mutta varo itse joutumasta virtapiirin osaksi.
- Tutki hengityksen ja sydämen toiminta.
- Aloita tarvittaessa elvytys.
- Anna tajuissaan olevalle uhrille runsaasti juotavaa shokin torjumiseksi.
- Aseta tajuissaan oleva uhri pitkälleen ja tajuton kylkiasentoon.
- Välitä tieto mahdollisesta suurjännitteestä lääkärille, jotta varmistetaan sisäisten vammojen tehokas tutkiminen.

10 SÄTEILYVAARA

Varaudu pysyttelemään suojautuneena 1-2 vuorokautta onnettomuuden sattuessa. Suojaudu väestönsuojaan, jos se on mahdollista. Kellarikerros on vaihtoehtoinen suojautumispaikka, koska säteily vaimenee sitä paremmin, mitä raskaampaa materiaalia se läpäisee. Väestönsuojaan suojautuminen on välttämätöntä, jos säteilytason odotetaan kohoavan korkeaksi.

TOIMI NÄIN SÄTEILYVAARA-TILANTEESSA

- Mene sisälle.
- Sulje rakennuksen ilmanvaihto ja tiivistä rakennus.
- Avaa radio ja toimi sieltä annettavien ohjeiden mukaisesti.
- Nauti joditabletit vasta viranomaisen kehottaessa.
- Suojaa ruoka ja vesi.
- Suojaa ulkona olevat tavarat.

11 POMMIUHKAUS

TOIMINTAOHJE POMMIUHKAUSSOITTOON

- Ole rauhallinen ja ystävällinen
- Älä keskeytä soittajaa, tarjoa neuvottelua
- Koeta ylläpitää puhelua
- Käynnistä puhelun nauhoitus, jos mahdollista
- Tallenna soittajan numero, jos mahdollista

Kysy

- Milloin pommi räjähtää?
- Minkä näköinen pommi on?
- Missä pommi on?

- Jätä linja auki soittajan jäljittämiseksi
- TÄYTÄ POMMIUHKAUSLOMAKE

Hälytä

Ilmoita heti poliisille 10022 ja kerro:

- kohde ja osoite
- kellonaika
- mihin opastus on järjestetty ja mihin auto voi ajaa
- nimi ja puhelinnumerosi, josta soitat
- älä sulje puhelinta ilman poliisin lupaa
- noudata ohjeita

**ÄLÄ KOSKE OUTOIHIN ESINEISIIN JA JÄTÄ
TIEDOTTAMINEN POLIISIN JA TURVALLISUUSJOHTAJAN
TEHTÄVÄKSI**

POMMIUHKKAUSLOMAKE

- OLE RAUHALLINEN JA YSTÄVÄLLINEN!
- ÄLÄ KESKEYTÄ SOITTAJAA - VAAN TARJOA NEUVOTTELUA
- KOETA YLLÄPITÄÄ PUHELUA!
- KÄYNNISTÄ AUTOMAATTISESTI PUHELUN ÄÄNITYS!
- ALOITA PUHELUN JÄLJITTÄMINEN!

Kysy milloin pommi räjähtää

Missä pommi on

Minkä näköinen pommi on

Miksi pommi on asetettu

Pommiuhkauksen sanamuoto

Puhelu saapui

oman vaihteen kautta

ei vaihteen kautta

Pommiuhkauksen tekijän henkilöllisyys

mies

nainen

lapsi

Pommiuhkauksen tekijän ääni

korkea/kimeä

matala

soperteleva

hiljainen/heikko

selkeä

pehmeä/miellyttävä

Pommiuhkauksen tekijän puhe

nopeaa

selvää

änkyttävää

hidasta

vääristynyttä

sopottavaa

huolellista

kiroilevaa

Pommiuhkauksen tekijän murre

paikallinen

vieras korostus

Pommiuhkauksen tekijän asenne

rauhallinen

kiihtynyt

Taustääänet

koneiden melu

musiikki

toimistokoneiden ääni

katuliikenne

ihmisten äänet

Uhkauksen vastaanottaja

Päivämäärä

Kellonaika

12 TOIMINTAOHJE UHKAAVAN HENKILÖN KOHTAAMIS - TILANTEESSA

TOIMINTAOHJE UHKAAVAN HENKILÖN KOHTAMISTILANTEESSA

- Jätä uhkaavalle tilaa
- Puhu selkeästi, lyhyesti ja myönteisesti
- Pidä kädet näkyvissä
- Pysy rauhallisena
- Vältä tuijottamista
- Älä vähättele uhkaajaa tai tilannetta
- Ole mieluummin joustava kuin jyrkkä
- Älä käännä selkääsi
- Vältä äkkinäisiä liikkeitä
- Älä oikaise huumaantuneen tai muuten sekaisen henkilön harhoja
- Voita aikaa niin, että muita tulisi paikalle
- Pyri ilmoittamaan / hälyttämään(hätänappi) niin, että uhkaaja ei huomaa

ÄLÄ LEIKI SANKARIA

13 TOIMINTAOHJE VARKAUS - TAI RYÖSTÖTAPAUKSESSA

TOIMINTAOHJE VARKAUS JA RYÖSTÖTAPAUKSESSA

Ennalta ehkäisevät toimet

- Varkautta ja ryöstöä edeltää usein tiedustelu
- Tarkkaile oudosti käyttäytyviä asiattomia henkilöitä, seuraa tällaisten henkilöiden toimia, paina tuntomerkit mieleesi ja ilmoita havainnoistasi
- Älä luota haalarien yrityslogoon
- Pidä arvokkaat laitteet ja rahat poissa näkyvistä
- Käsilaukut ja lompakot säilytetään lukitussa kaapissa

Jos varkaus tai ryöstö tapahtuu

- Pysy rauhallisena, älä vastusta ryöstäjää
- Hidasta toimintaa niin, että muutkin voivat tarkkailla ryöstäjän toimintaa
- Älä ärsytä ryöstäjää, älä leiki sankaria, voit vaarantaa oman tai muiden turvallisuuden
- Älä yritä hälyttää uhattuna apua hälytyspainikkeesta

Tuntomerkit

- Paina tuntomerkit mieleesi
- Paina mieleen ryöstäjän ääni ja erikoistuntomerkit
- Ryöstäjän poistuessa tarkkaile pakenemista
- Kiinnitä huomiota pakotapaan ja mahdollisiin apureihin

Hälyttäminen

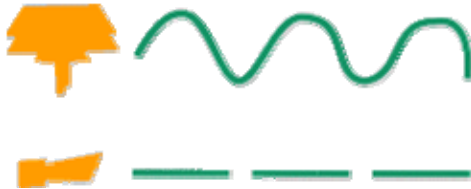
- Hälytä vasta kun se voi tapahtua vaaratta
  - Hälytä puhelimella päivystäjä ja poliisi **1022** ilmoita:
    - Paikka
    - Aseellinen / aseeton ryöstö
    - Tekijöiden määrä
    - Tuntomerkit/erityistuntomerkit
    - Pakotapa, suunta, auton väri, -merkki, rekisterinumero
  - Älä sulje puhelinta ilman lupaa
- Jälkitoimet
- Lukitse ovet
  - Huolehdi mahdollisista loukkaantuneista
  - Varmista mahdolliset todistajat
  - Suojaa jäljet ja esineet
  - Täytä tuntomerkkilomake itsenäisesti ja anna sellainen myös todistajalla
  - Laita tuntomerkit paperille

14 YLEINEN HÄLYTYSMERKKI

Yleinen hälytysmerkki on yhtäjaksoinen nouseva ja laskeva(7+7 sekunnin jaksoissa) sireeniääni tai torvi- ja pillityyppisellä hälyttimellä annettuja lyhyitä äänimerkkejä tai hälytys, jonka viranomainen antaa kaiuttimella. Tasainen yhtämittäinen sireeniääni on palohälytys, joka aiheuttaa toimia vain palokunnalle.

YLEINEN HÄLYTYSMERKKI

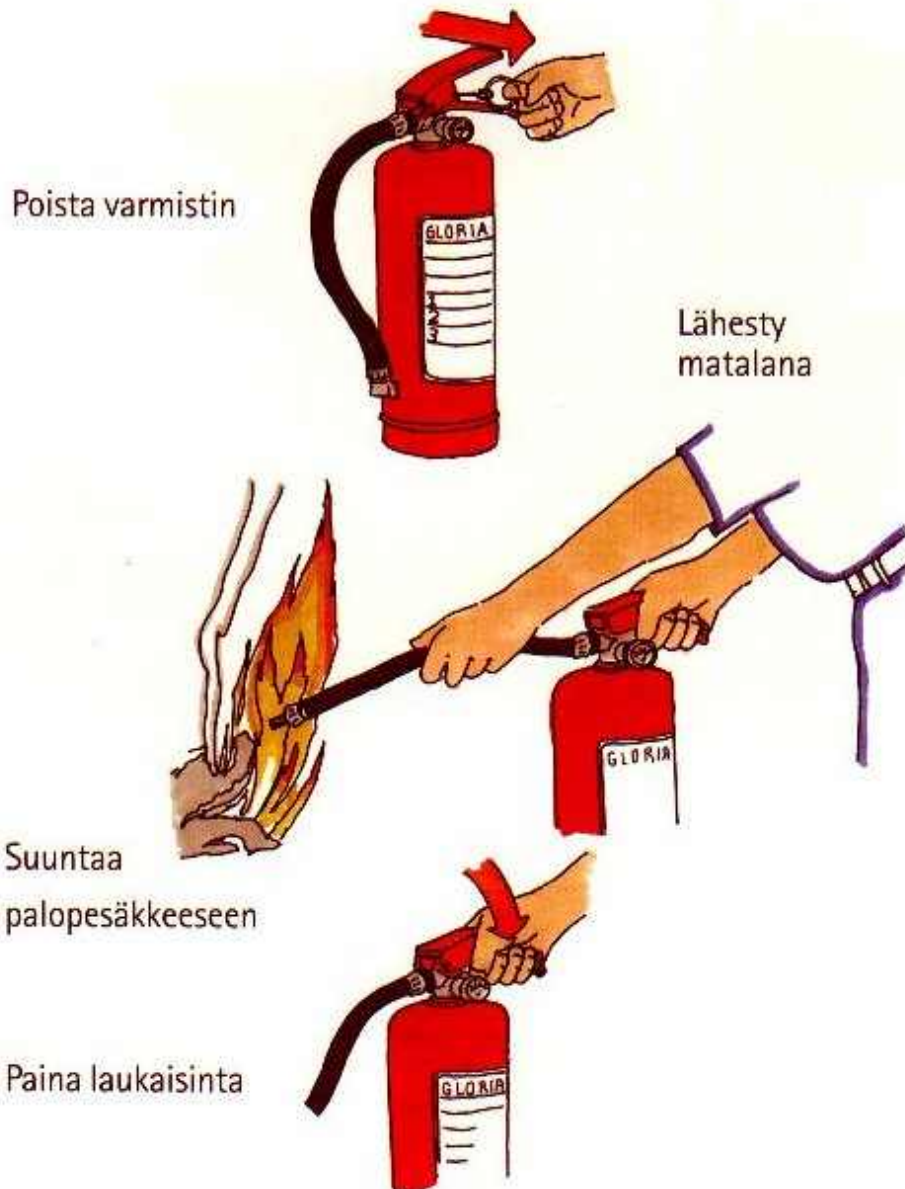

Lähimmän väestöhälyttimen sijainti
Nastolan vesitornin huipulla

- Mene sisälle.
- Sulje ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja pysäytä ilmastointi.
- Kuuntele ohjeita radiosta. Ne kuuluvat kaikilta kanavilta.
- Vältä puhelimen käyttöä, etteivät linjat tukkeutuisi.
- Älä poistu alueelta ilman viranomaisen lupaa, ettet joutuisi ulkona vaaraan.
- Poikkeusoloissa yleinen hälytysmerkki kehottaa nopeaan suojautumiseen väestönsuojaan tai muuhun suojatilaan.

15 KÄSISAMMUTIMEN KÄYTTÖOHJE

KÄSISAMMUTTIMEN KÄYTTÖOHJE

16 SAMMUTUSPEITTEEN KÄYTTÖ

Sammutuspeite soveltuu mm. keittiöön rasva- ja televisiopalojen varalle alkusammuttimeksi. Sillä voidaan tukahduttaa pienehköjä tulipaloja ja sammuttaa syttyneet vaatteet. Käytön jälkeen sammutuspeitteen voi pestä. Sammutuspeite on edullisin alkusammutusväline, ja sitä voidaan käyttää myös hätäpaarina.

SAMMUTUSPEITTEEN KÄYTTÖ

- Vedä nauhasta peite ulos
- Ota peitteen kahvoista tai nurkista kiinni suojaten kädet peitteen taakse
- Ojenna kädet suoraan eteenpäin
- Lähesty paloa tuulen suunnasta peitteen takana suojassa
- Levitä peite palon päälle ja tukahduta palo
- Jätä peite paikalleen

JOS, IHMINEN PALAA

- Vaatteiden palaessa kaada uhri maahan ja peitä tiiviisti sammutuspeitteellä
- Aloita ylävartalosta ja jätä uhrin pää peitteen ulkopuolelle
- Anna välittömästi ensiapua
- Tee hätäilmoitus numeroon 112

17 YLEISOHJEITA ALKUSAMMUTUKSEEN

OHJEITA TULIPALON SATTUESSA

Kieri, tukahduta

Kasvoista jalkoihin päin

Vedellä tai jauheella

Ensin kosketin irti

Tukahduta

Käytä sammutinta

Ei vettä

Sammutuspeitteellä

18 LIIKUNTAKESKUS PAJULAHDEN TURVALLISUUSORGANISAATIOKAAVIO

LIIKUNTAKESKUS PAJULAHDEN TURVALLISUUSORGANISAATIO

Turvallisuusjohto

Turvallisuuspäällikkö Seppo Virtanen Apulaisturvallisuuspäällikkö Esko Ihamäki
---

Turvallisuusvalvojat

Turvallisuusalue 1, toimisto-ja koulutustilat
--

Vastuu: toimisto/myynti/opetus Turvallisuusvalvoja Arja Pusila Apulaisturvallisuusvalvoja Jorma Anttila
---

Turvallisuusalue 2, majoitustilat
--

Vastuu: siivous Turvallisuusvalvoja Sari Reiman Apulaisturvallisuusvalvoja Leena Lehtinen
---

Turvallisuusalue 3, liikunta-ja huoltotilat,varastot

Vastuu: kiinteistöhuolto Turvallisuusvalvoja Juha Ruuska Apulaisturvallisuusvalvoja Tuomas Järvinen
---

Turvallisuusalue 4, keittiö-ja ravintolatilat
--

Vastuu: Amica Oy Turvallisuusvalvoja Markus Poutanen Apulaisturvallisuusvalvoja Pirjo Nyman
---

Väestönsuojanhoitajat

Jäähallin VSS

Mika Lahtela Kalevi Marjamaa

Uimahallin VSS

Tuomas Järvinen Eija Vatanen

Monitoimihallin VSS
----

rakenteilla
